

LIBRIS

We know
books

Părintele Justus Brousalis

**CUM SĂ NE
ALEGEM
DUHOVNICUL**

Ezitări și poticniri

Traducere din limba greacă
de Ștefan Mircea

© Pentru ediția de față, Editura Pridvor

Traducerea de față a apărut inițial
cu binecuvântarea Înalț Preasfințitului
Arhiepiscop Justinian Chira
al Episcopiei Maramureșului și Sătmăruului,
la Editura Areopag, București, 2013

I.S.B.N. 978-606-93703-4-6

Editura Pridvor
București, 2022

Cuprins

Prefață	5
Spovedania.....	11
Aghia Eleousis	16
Ieromonahul Atanasie.....	19
Părintele Vasile K.....	23
Părintele Nicodim	26
Fără garanție	30
Întoarcerea la părintele Atanasie	31
Părintele P. B.	35
Părintele H. P.	37
Arhimandritul H.....	41
Părintele Atanasie Hamakiotis.....	45
Superficialitatea	51
Un alt caz.....	52
Părintele Gheorghe Pikridas	57
Părintele N. T.....	62
În Poros.....	68
La Mitropolitul I.	69
Părintele S. K.	84
În Sfântul Munte.....	93
Prima dată.....	100
„Altceva? Altceva?”	
„Nu mai am altceva.”	104

„Nu avem binecuvântare!”	108
Preasfințitul Gherman de Theodoroupolis	116
Nicolae din Halkida	122
Pentru duhovnici	125
Duhovnicul după Marele Vasile	126
Păstorii	128
Departa de acesta	131
„Spovedesc numai oameni de știință”	135
„Nu mă duc la duhovnicul acesta”	139
„Sunt în căutarea unui duhovnic”	142
„Să trimiteți, părinte!”	145
„Ai vreo problemă serioasă?”	147
Duhovnic, dar nu și părinte.....	151
<i>Notă editorială</i>	156

Spovedania

Din cele șapte taine ale Bisericii Ortodoxe, cea la care creștinii recurg cel mai des este taina spovedaniei. Dacă creștinul care vine la spovedanie și-a recunoscut păcatele și are părere de rău pentru acele fapte ale lui care sunt împotriva voii lui Dumnezeu, primește harul Preasfântului Duh și astfel, zi de zi și an de an, el se sfințește și se schimbă, devenind alt om decât cel care a fost mai înainte de a se pocăi. Cu cât mai statornică va fi hotărârea lui de a trăi conform legii lui Dumnezeu, cu atât și schimbarea lui se face mai simțită în mediul său înconjurător de aproape și de mai departe.

Rezultatul acestei pocăințe este apropierea sa de slujbele Bisericii. Devine membru activ al Bisericii și se înrolează benevol în parohia lui sau în comunități ortodoxe duhovnicești, a căror țință este să prezinte învățătura creștină prin lucruri practice în societatea de astăzi, plină de probleme și nevoi.

Secolul care a trecut, în afară de războaie și încăierări, interne și externe, a arătat taina Sfintei Spovedanii ca fiind o nevoie pentru echilibrarea problemelor sufletești care au apărut în viața tulburată a oamenilor cum ar fi: ocupațiile de către armatele străine, imoralitatea, actele de violență, crimele, furturile, abandonarea copiilor și atâtea alte fapte nelegiuite care sunt împotriva voii sfinte a lui Dumnezeu, dar și împotriva aproapelui nostru.

Odată cu trecerea timpului, oamenii, unul câte unul, conștientizau cele pe care le făcuseră și căutau un mod prin care să se împace cu conștiința lor. Taina spovedaniei s-a arătat a fi unicul medicament eficient, care putea să vindece rănilor pe care le avea sufletul oricărui om.

Această întoarcere la Dumnezeu, care a avut loc în anii grei ai ocupației germano-italice și bulgare (1941-1944), i-a deranjat pe creștinii puțin credincioși și pe ateii materialști. Astfel, au început să-i ia în râs și să-i batjocorească pe creștinii care mergeau la preoții duhovnici, pentru a-și rezolva problemele care se înmulțiseră din cauza feluritelor lor căderi.

Deseori aceia spuneau: „Cine e popa, ca să-i spun eu ce-am făcut?” sau: „De ce să nu-i spun direct lui Dumnezeu? Oare sunt preoții mai buni decât noi? Nu vedeți ce fac?!”. Și, astfel, înșiruiau mii de acuze și calomnii, uneori pe drept, alteori pe nedrept, sau, de multe ori, deformat sau exagerate, numai și numai ca să zdruncine încrederea creștinilor în clerici și în taina spovedaniei.

Însă, în ultimii ani, odată cu televizorul, au apărut niște persoane meschine, bărbați și femei, care pretind că vor să-i ajute pe oameni să-și rezolve orice greutăți ar avea, fie ca persoane individuale, fie ca și cuplu ori familie. Nu ne vom opri asupra vieții lor personale, ca să vedem dacă au echilibrul care este atât necesar lumii lor psihologice, și nici asupra structurii familiei lor. Vom pune numai câteva întrebări: Au făcut cumva studii de specialitate, pentru a ști să rezolve problemele greu de rezolvat ale oamenilor care până ieri le erau cu totul niște necunoscuți? Cine le-a încredințat această misiune, atât de grea? Ce ascund în spatele acestui fals interes, pe care-l etalează? Cu ce sume sunt plătiți pentru a fi

dați la televizor și a-și prezenta viața cu atâtea detalii picante?

Și ajungem la concluzia: Ce nevoie mai e de preot? Sau de un om meschin sau doamnă pe care să o cheme Loulou Berde! Adică, nu este nevoie de taina sfintei spovedanii, de vreme ce acum vorbim despre problemele noastre în public și le află mii de oameni.

Și asta, deoarece au și aceștia aceleași întrebări pe care le-am menționat mai sus: „Pe voi, preoții, cine v-a făcut duhovnici? Voi sunteți pregătiți ca să rezolvați problemele oamenilor?”

„Vă purtați voi cu respect și cu sfințenie față de taina preoției, prin care inspirăți respect oamenilor care vă încredințează secretele vieții lor?”

„Viața voastră personală este conformă cu învățătura lui Hristos, sau oferiți oamenilor numai vorbe goale?”

„Aveți cumva cunoștințe de antropologie, biologie și psihologie, sau spuneți numai cuvinte de folos și acestea, de multe ori, greu de acceptat chiar și de oamenii mai puțin școliți?” Cu 57 de ani în urmă, pe când aveam 17 ani, am ascultat o predică despre spovedanie a unui om

bun, însă nu chiar atât de inteligent și convingător. Cel care m-a îndemnat să mă spovedesc era un fost comunist, bucătar pe vapoare, care acum era portar al clădirii unde se țineau predicile. De fiecare dată când mergeam să ascult vreo predică, acela îmi spunea: „Trebuie să mergi să te spovedești”. După ce am adunat mai multe informații cu privire la locurile unde sunt preoți care spovedesc, am ales să merg la Biserica Sfântului Constantin din Pireu. Într-o după amiază, ajungând la biserică, am întrebat un om în vârstă unde mă pot spovedi.

- Uite, aici. Stai aici la rând și, încet-încet, va veni și momentul când vei ajunge înaintea preotului.

Am intrat în rând și, în ritmul în care scoți un bilet pentru autobuz de la un automat din stație, am ajuns și eu înaintea preotului. M-a întrebat cum mă numesc, i-am șoptit câte ceva, după care mi-a spus:

- Hai, pune aici!

- Ce să pun, părinte?

- Ce, nu vezi?

Atunci am băgat de seamă coșulețul care se afla alături de el și care avea înă-

untru banii pe care i-au aruncat așa-zișii creștini spovediți! L-am privit direct în ochi, după care am plecat fără să mai arunc în coș niciun ban. Dezamăgirea pe care am simțit-o, atât de mult a acționat asupra sufletului meu, încât a fost nevoie să trecă un an până să mă las convins să încerc din nou să găsesc un duhovnic care ar ști măcar ceva despre această sfântă taină.

Aghia Eleousis

Din nou, m-a ajutat fostul bucătar comunist. Mi-a spus exact unde voi găsi un duhovnic bun.

- Vei merge în cartierul Monastiraki. Pe acolo, pe aproape, este o stradă, Aghia Eleousis. Clădirea este veche. Mai demult o foloseau ca închisoare. Acolo, de la ora 5:00 după masă până la 8:00 seara, în fiecare luni și miercuri, spovedește un preot foarte virtuos.

Așteptam cu nerăbdare să merg să-l întâlnesc pe omul care mă va ajuta din punct de vedere duhovnicesc. Cu mare sfiială, am urcat scările spre primul etaj.

Pe o ușă era o mică plăcuță pe care scria: încăpere pentru spovedanie. Am bătut la ușă și, când am auzit: „Intrați”, am deschis și m-am aflat înaintea unui preot cinstit, serios, dar abordabil. Puțin m-am cam pierdut, de aceea nu am făcut plecăciunea atât de cunoscută ca să îi sărut mâna.

Cu o voce foarte caldă, m-a invitat să iau un loc. Mă privea în ochi ca să-mi dea curaj.

- Ați venit pentru spovedanie?

- Da, părinte.

- Aceasta este prima dată când veniți la mine?

- Da.

- V-ați mai spovedit vreodată?

Atunci mi-am înghițit limba, deoarece nu puteam să spun nici că da, nici că nu. În acea clipă mi-a apărut în minte scena de la biserica Sfântului Constantin.

După câteva secunde mi-a zis:

- Haide, Ioane, spune. Te ascult. Ce vrei să-mi spui din ce te apasă?

- Părinte, dar nu mă veți întreba dumnezevoastră?

- Nu, ci tu trebuie să spui ce păcate socotești că ai făcut.

M-am înroșit și nu mai puteam pronunța niciun cuvânt. Oare, știam ce înseamnă păcat?

- Din câte văd, Ioane, nu te-ai pregătit dinainte ca să te spovedești. Așadar, îți vei face rost de cărticica *Pocăința*, a părintelui Serafim Papakosta. O vei studia și luna viitoare vei veni din nou să vorbim. Unde vei găsi vreun păcat care te privește, îl vei însemna pe o hârtie și aceea o vei aduce cu tine.

Am început să-mi revin. I-am sărutat mâna, după care am coborât în grabă scările. Când am ieșit în stradă și m-a lovit în față aerul rece, m-am rușinat de gafa pe care o făcusem, mergând atât de nepregătit. Aș fi putut să-l întreb pe domnul Kosta, fostul comunist, și acela mi-ar fi spus ce ar fi trebuit să fac, mai înainte de a merge la spovedanie.

Cele pe care mi le-a spus duhovnicul, le-am făcut, și săptămâna următoare am mers din nou la clădirea aceea de pe strada Aghia Eleousis. Acum, am urcat scările spre primul etaj ceva mai liniștit. Acolo, am întâlnit un om cu cel puțin zece ani mai mare decât mine, care m-a întrebat: „Pentru spovedanie ați venit?”.

După răspunsul meu afirmativ, mi-a arătat unde să merg, puțin mai înăuntru decât în locul în care fusesem prima oară.

Ieromonahul Atanasie

Când am intrat în camera pentru spovedanie, am fost primit de un cleric, pe care îl vedeam pentru prima oară și căruia i-am spus:

- Părinte, nu erați dumneavoastră săptămâna trecută când am fost eu.

- Copile, te-ai spovedit cumva la părintele Policarp?

- Nu, am venit să mă spovedesc, însă mi-a spus să revin peste o săptămână...

- E, atunci ia un loc. Nu contează. Același lucru este. Părintele Policarp a avut o problemă specială și nu a putut veni astăzi pentru spovedanie.

Era atât de plin de bunătate părintele acela, încât l-am simțit ca pe cel mai apropiat om. În timp ce îmi spuneam păcatele, pe care le însemnasem pe hârtie, mă privea cu un aer atât de părintesc, încât îmi dădea curaj să continui, fără

nicio ezitare. Nu m-a întrerupt deloc, iar înfățișarea lui nu era aspră.

Când am terminat și am îndoit hârtia, așteptând să aud ce-mi va spune, m-a întrebat:

- Cum ai scris toate acestea pe care mi le-ai spus acum?

- Părintele Policarp, săptămâna trecută, m-a îndemnat să citesc cartea *Pocăința*, și de acolo le-am scris.

- Ioane, deoarece acum e târziu, te voi aștepta să vii miercuri, ca să continuăm și să aduci cu tine și foița de pe care mi-ai citit. Numai să fii aici mai din timp, ca să putem vorbi lejer, fără a fi presați de timp. Și când vei veni, să-i spui domnului Petrohilo - portarul - că vrei să vorbești cu părintele Atanasie. Acesta este numele meu.

Întorcându-mă acasă, simțeam că mă stăpânește o bucurie și o liniște. Acest lucru l-a observat și mama mea, care a și făcut o aluzie ironică, zicându-mi:

- Te văd foarte bucuros. Ai să-mi spui ceva îmbucurător?

- Nu, ci pur și simplu mă simt bine, și atât.

Miercuri, părintele Atanasie Galetas mi-a cerut hârtia pe care-mi scrisesem păcatele și, încet-încet, a început să mă sfătuiască. La sfârșit, mi-a propus un program de viață duhovnicească.

- În fiecare dimineață și seară să te rogi („Sfinte Dumnezeule”, Psalmul 50 și Pavecernița Mică). Îți vei face rost de niște cărți creștinești și de Noul Testament, în format mic, de buzunar, ca să-l poți avea mereu la tine și, când ai ocazia, să citești câteva versete. (Acest Nou Testament îl am până în ziua de astăzi). De asemenea, te vei împărtăși în fiecare duminică. O săptămână te vei pregăti pentru a te împărtăși, iar imediat, în următoarea săptămână, Îi vei mulțumi lui Dumnezeu pentru binecuvântarea pe care ți-a dat-o de a te împărtăși cu Preacuratele Taine.

Apoi mi-a mai dat niște sfaturi cu privire la anturaj, cinematograf, teatru etc.

Timp de patru ani întregi, părintele Atanasie a fost un stâlp de sprijin în anii grei ai tinereții mele, cu acele probleme și neliniști pe care le aveam la vârsta de 18-22 de ani.